

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobce: **VITOLG s.r.o.**
sídlem Starobrněnská 334/3, Brno
zastoupen Mgr. Michalem Wiedermannem, advokátem
sídlem Bauerova 491/10, Brno

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
sídlem Kolářská 451/13, Opava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č.j. 6714/1.30/18-4 ze dne 26.11.2018

takto:

I. Žaloba se zamítá.

- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26.11.2018, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj č.j. 15484/9.30/18-11 ze dne 17.8.2018, kterým byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), kterého se měl dopustit tím, že umožnil dvěma osobám (Y. K. a M. B.) výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1. a 2. zákona o zaměstnanosti, neboť jim v provozovně SUEZ Využití zdrojů, a.s., v Brně umožnil výkon závislé práce spočívající ve třídění odpadu v době od 1.11.2017 do 8.11.2017 a dne 9.11.2017. Za to byla žalobci uložena pokuta 120 000 Kč.

II. Shrnutí žaloby

2. Žalobce namítá, že správní orgán nepřihlédl k výpovědi svědka P., kterou učinil během přestupkového řízení, a vycházel jen z jeho výpovědi při poskytnutí součinnosti při kontrole dne 9.11.2017. Žalobce má za to, že jeho výpověď při kontrole byla nepřesná v důsledku pracovního shonu a rozrušení z prováděné kontroly. Svědek si také neuvědomil určité souvislosti spolupráce mezi jeho zaměstnavatelem a žalobcem. Správní orgán odlišnosti v obou výpovědích opomenul a vycházel z té, která svědčila v neprospěch žalobce.
3. Správní orgán také podle žalobce pochybil, pokud neprovedl výslech obou pracovníků (Y. K. M. B.) s tím, že jej považuje za nadbytečný. Jejich výpověď při kontrole považuje žalobce za nepoužitelnou, neboť při ní nebyl přítomen tlumočník. Oba pracovníci přitom český jazyk neovládají natolik dostatečně, aby byli schopni vypovídat bez tlumočníka. To, že nerozumí česky, bylo podle žalobce zřejmé ze žádosti ze dne 2.7.2018 o ustanovení tlumočníka.
4. Ze shora uvedených důvodů žalobce navrhuje, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

5. Žalovaný se žalobou nesouhlasí a navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, které považuje za dostatečné a zákonné. Na svém procesním stanovisku setrval během celého řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
7. Zdejší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; rozhodoval bez jednání podle § 51 odst. 1 s.ř.s.
8. Pokud žalobce namítá, že je napadené rozhodnutí nedostatečně odůvodněno, neboť žalovaný v odůvodnění převzal toliko argumenty správního orgánu prvního stupně a odkázal na ně, nelze s ním souhlasit. Na správní rozhodnutí obou stupňů je totiž třeba hledět jako na jeden celek. Pokud správní orgán prvního stupně určitou skutečnost (námitku) správně a dostatečně vypořádá a žalovaný se s jeho názorem ztotožní, může žalovaný v odvolacím rozhodnutí na prvostupňové rozhodnutí odkázat. Navíc v daném případě žalovaný sice odkázal na prvostupňové rozhodnutí, nicméně výslovně uvedl, že se k některým odvolacím námitkám vyjádří i výslovně (str. 7 napadeného rozhodnutí); to pak učinil na stranách 8 až 10 napadeného rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že žalobce neuvedl, jakou konkrétní námitku žalovaný opomněl vypořádat či její vypořádání nedostatečně odůvodnil, nemá zdejší soud jak tento žalobní bod podrobněji posoudit a nezbývá mu, než jej shledat nedůvodným.
9. Žalobce dále namítal, že správní orgán pochybil, pokud nevyslechl ve správním řízení pracovníky žalobce, kteří údajnou nelegální práci vykonávali, a že vycházel jen z výsledku svědka P. učiněného při kontrole.
10. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce skutečně navrhoval ve správním řízení výslech Y. K. a M. B. s tím, že pro ně požádal o ustanovení tlumočníka, neboť neumějí česky. Správní orgán tento výslech odmítl jako nadbytečný, neboť jejich výpovědi učiněné při kontrole jsou dostatečné, nejsou v nich žádné rozpory a shodují se i s výpovědí svědka P. Nikdo ze svědků totiž nerozporuje skutkový stav, sporu je o jeho právní hodnocení.
11. Z kontrolního spisu k tomu vyplynulo, že Y. K. a M. B. v rámci poskytnutí součinnosti při kontrole uskutečněné dne 9.11.2017 vypovídali, aniž by uvedli, že nerozumí česky a že požadují tlumočníka. Naopak z jejich odpovědí, jak byly zaznamenány v zápisech o poskytnutí součinnosti, které jsou podepsané oběma pracovníky, vyplynulo, že česky rozumí. Navíc oba vypověděli, že mají požádáno o trvalý pobyt v České republice a žijí zde již řadu let. Zdejší soud je přitom toho názoru, že pokud by česky opravdu nerozuměli, je pravděpodobné, že by alespoň jeden z nich tuto skutečnost uvedl, případně podpis odmítl, nebo že by žalobce tuto skutečnost během kontroly sdělil. Žalobce však ani v námitkách proti protokolu o kontrole neuvedl, že pracovníci česky nerozumí. Zdejší soud tedy tuto námitku považuje za účelovou.
12. Ostatně žalobce vůbec nenamítá (a ani během správního řízení či kontroly nenamítal), že by tito pracovníci vypověděli něco nesprávně nebo nepravdivě. Toliko se omezil na tvrzení, že měl být při podání vysvětlení přítomen tlumočník a že výpovědi ve správním řízení mělo být potvrzeno, že pracovníci česky nerozumějí.

13. Zdejší soud je tedy toho názoru, že výpověď obou pracovníků, kterou učinili při podání vysvětlení, je řádným a dostatečným podkladem pro vydání rozhodnutí, a žalovaný tedy nepochybil, pokud je ve správním řízení znovu nevyslechl.
14. Možnost použití záznamu o podání vysvětlení při kontrole prováděné inspektorátem v následném deliktním správním řízení připustil i Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 20.8.2015, č.j. 1 Ads 33/2015-64, k otázce použití záznamů jako podkladu pro rozhodnutí uvedl: *„K otázce povahy protokolu o kontrole a záznamů sepsaných pracovníky žalovaného ještě před zahájením řízení při provedené kontrole je třeba uvést následující. I přes nezpochybnitelné závěry přijaté judikaturou Nejvyššího správního soudu o tom, že úřední záznamy o podaném vysvětlení ve smyslu § 137 odst. 4 s. ř. nelze použít jako důkaz (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010 - 73, publ. pod č. 2208/2011 Sb. NSS), je namístě na uvedené listiny pořízené v rámci provedené kontroly u žalobce pohlížet jako na listiny, které mohou být řádným podkladem pro rozhodnutí žalovaného, a to zvláště tehdy, jestliže osoby, u nichž je kontrola prováděna, resp., u nichž jsou zjišťovány skutečnosti rozhodné pro další postup správního orgánu, svými podpisy stvrdí obsahovou správnost listin. Nejedná se tedy bez dalšího o skutečnosti pouze zapsané správním orgánem bez možnosti těch, jichž se skutečnosti v listinách obsažené týkají, obsah listin ovlivnit (srov. např. závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2015, č. j. 3 As 155/2014 - 54)“.* Z uvedeného zdejšímu soudu plyne, že byt nejsou záznamy o podání vysvětlení při kontrole prováděné inspektorátem důkazním prostředkem (§ 137 odst. 4 správního řádu), lze je jako podklad rozhodnutí využít. Je však třeba, aby osoby, které vysvětlení podaly, svým podpisem stvrdily správnost tam uvedených údajů. Tak tomu také v daném případě bylo.
15. Zdejší soud tedy neshledal důvodnou námitku, že žalovaný nemohl vzít jako podklad rozhodnutí výpovědi obou pracovníků učiněné v rámci poskytnutí součinnosti.
16. Žalobce dále namítá, že správní orgán pochybil, pokud nepřihlédl k výpovědi svědka P. v rámci přestupkového řízení a vycházel jen z jeho výpovědi při poskytnutí součinnosti při kontrole dne 9.11.2017. Ani v tom zdejší soud se žalobcem nesouhlasí. Pokud se žalobce domnívá, že výpověď svědka P. při kontrole byla nepřesná v důsledku pracovního shonu a rozrušení z prováděné kontroly, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Jistě je možné, že někdo je z prováděné kontroly nervózní a v důsledku toho si na některé okolnosti nevzpomene a některé dotazy není schopen zodpovědět. Taková situace však zpravidla vyplyne ze záznamu o poskytnutí součinnosti. V daném případě nic takového ze spisu nevyplynulo. Svědek P. souvisle a srozumitelně popsal situaci na pracovišti, postup při najímání pracovníků i okolnosti a způsob práce pracovníků žalobce. Pokud žalobce uvádí, že si svědek při kontrole „neuvědomil určité souvislosti spolupráce mezi jeho zaměstnavatelem a žalobcem“, tak to samo o sobě není důvodem pro nepoužití výpovědi při poskytnutí součinnosti. Spíše naopak; podle zdejšího soudu právě výpovědi učiněné bezprostředně při kontrole popisují pravdivou skutečnost mnohem lépe, než výpovědi učiněné ve správním řízení, které probíhá řadu týdnů či měsíců po provedení kontroly, a svědek tak má dostatečný prostor řadu věcí zapomenout, nebo se na svoji výpověď dokonce připravit a uvědomit si „veškeré souvislosti“.

17. Pokud svědek P. ve správním řízení vypověděl, že počítání odpracovaných hodin na pracovišti není prováděno z důvodu výpočtu mzdy, nýbrž pro účely monitoringu těchto osob na pracovišti, nijak toto sdělení nezpochybňuje jeho původní výpověď při poskytnutí součinnosti. Z protokolu o výsledku svědka totiž vyplynulo, že svědek toliko sdělil, že sice nevede „minutovou docházku“, ale zapisuje „dny plus přibližnou dobu“. Takové sdělení nijak nezpochybňuje jeho výpověď, že vede písemně evidenci docházky, na konci měsíce spočítá odpracované hodiny a ty se „nějak přepočítají na zpracované množství odpadu“. Jestliže při výsledku svědek dále uvedl, že se „hodiny na tuny“ přepočítat nedají a že se fakturuje podle tun, což dříve nevěděl, popřel svoje sdělení při poskytnutí součinnosti o přepočtu hodin na zpracovaný odpad. Současně ale uvedl, že „on si to přepočítává, aby věděl, kolik nás to stojí“. Ani takové sdělení však na závěr žalovaného o naplnění znaků nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 zákona o zaměstnanosti, resp. závislé práce ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce, nemá žádný vliv. Způsob výpočtu odměny (zda je odměna za práci placena podle odpracovaných hodin nebo množství vykonané práce) je totiž pro naplnění znaků závislé práce nerozhodný. To ostatně také správní orgán na str. 12 prvostupňového rozhodnutí uvedl. Nelze tak souhlasit se žalobcem, že by nezohlednil výpověď svědka P. ve správním řízení.
18. V případě prokázání nelegálního zaměstnávání jsou nositeli důkazní povinnosti příslušné správní orgány, které jsou povinny postupovat v souladu s § 3 odst. 1 správního řádu tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Namísto je ostatně rovněž uplatnění zásady vyšetřovací (vyhledávací), dle které za řádné zjištění skutkového stavu odpovídá správní orgán (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.12.2010, č.j. 4 Ads 44/2010-132). Správní orgány jsou povinny zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Nejsou přitom vázány jen návrhy účastníků řízení, musí se však jimi důkladně zabývat. Za situace, kdy skutkový stav není zcela jednoznačný, případně vykazuje určité nedostatky, je povinností správního orgánu vyplnit tyto mezery prostřednictvím dokazování. Ostatně tomu odpovídá i judikatura Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozsudku ze dne 18.12.2013, č.j. 6 A 45/2001-21, uvedl, že *„povinnost prokázat, že jde o zastřený pracovněprávní vztah, leží na správním orgánu, jelikož jeho úlohou je vyvrátit tvrzení účastníka řízení o tom, že se o takový zastřený pracovněprávní vztah nejedná“*.
19. Tak to také v posuzované věci správní orgány učinily a zjistily stav věci, o němž zdejší soud pochybnosti nemá. Naplnění všech znaků závislé práce správní orgán zevrubně popsal na str. 11 a násl. prvostupňového rozhodnutí a zdejší soud se s ním zcela ztotožňuje.
20. Pokud žalobce v replice namítá, že se přestupku nedopustil, neboť s oběma pracovníky měl uzavřen obchodněprávní vztah, tak se jedná o námitku, kterou žalobce neuplatnil ve lhůtě pro podání žaloby, přičemž toliko těmito žalobními body je soud oprávněn se zabývat (§ 71 odst. 2 s.ř.s.). Nad rámec uvedeného je třeba zdůraznit, že ani samotná existence formálního obchodněprávního vztahu neznamená, že nedošlo k naplnění znaků nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 zákona o zaměstnanosti, resp. závislé práce ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce, tj. že zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném

vztahu a za odvedenou práci dostává odměnu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.2.2014, č.j. 6 Ads 46/2013 – 35). Kromě toho časový kontext uplatnění této námitky podle zdejšího soudu dokládají, že se jedná o tvrzení účelové.

21. Zdejší soud vnímá, že uložená sankce je přísná, nicméně nelze přehlížet § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, podle něhož lze za přestupek uložit pokutu do 10 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c), e) nebo g), nejméně však ve výši 50 000 Kč. Citované ustanovení tedy konstruuje minimální výši pokuty, kterou je správní orgán při naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 140 odst. 1 písm. f) zákona o zaměstnanosti povinen uložit, a to bez možnosti správního uvážení. Žalobce v tomto směru však nenamítal ani likvidační charakter uložené pokuty (nález Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 3/02 ze dne 13.8.2002), ani její nepřiměřenost (nález Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 3062/14 ze dne 27.5.2015). Současně žalobce v žalobě ani implicitně nenavrhuje moderaci sankce ve smyslu § 78 odst. 2 s.ř.s.
22. S ohledem na výše uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že žalovaný aplikoval správní právní předpis, v jeho mezích správnou právní normu, přitom pochybení, jež by mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se nedopustil ani při její aplikaci na zjištěný skutkový stav. Zdejší soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec těchto uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Zdejší soud tedy žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náhrada nákladů řízení

23. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 9. dubna 2020

David Raus v.r.
předseda senátu